

NYIREGYHÁZA.

SZABOLCSMEGYE ÉS NYIREGYHÁZA VÁROS ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ
VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer: vasárnapon.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre . . . 5 frt. | Negyed évre . . . 1 fit 25 kr.
Fél évre . . . 2 „ 50 kr | Egyes szám . . . „ 6 „

Előfizetési pénzék minden közlemény: n.-kállói-utca
1040. szám alatt — a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Név, vagy bérmentetlenül küldött kéziratok nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díj:

Három hasájos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5, több-szörinél 4 kr.

Nagy terjedelmű s többször hirdetendő k alku szerint is a legjutányosabban felvétetnek.

Bélyegdíj minden beiktatásért külön 30 kr.

Nyilttéri közlemények mindegyike három hasájos petit soráért 20 kr. díj vétetik.

Egy tekintet a takarékpénztárak szin-falai közé.

Nézetünk szerint a baj főoka az, hogy a takarékpénztárak hivatásszerű feladatuktól eltértek. A helyett, hogy az apró megtakarításoknak gyűllhelyeik volnának, a kész nagy tőkéket igyekeznek működési körtükbe venni, s a helyett, hogy a takarékoság eszméjét tartva szem előtt, humanitárius jellegűket védelmeznék, valóságos üzérkedést folytatnak, nem törődve mással, mint az adandó osztalékok szaporításával. E ezébből a betétek hasznosítása körül oly egészségtelen versenyt idéztek elő, mely sem nekik, sem a vidéknek előnyére nem volt, hanem igen is hátrányára volt az, különösen a közgazdasági érdekeknek, mert a magas kamatlábat állandósította.

Takarékpénztáraink egy csepp tekintettel sem voltak arra, hogy minő természetűek a rájuk bízott letérdek. Csak azt akarták elérni, hogy betéteiknek minél nagyobb mérvű szaporodását mutathassák fel. Ez nem okszerűtlen ugyan, sőt helyes eljárás is, de csak ott, ahol valódi tökébőség és gazdasági emelkedés észlelhető.

Nálunk a betétek sokasága nem innen ered. Igazolja ez állítást azon körülmény, hogy takarékpénztáraink betétei a legrosszabb években is gyarapodtak, és pedig 1872-től kezdve 1875-ig folyvást következetesen.

Azt kérdezzük e tételnél, ha vajon megfelel-e e növekedés gazdasági gyarapodásuknak. Szaporodtak-e hazánkban a tőkék 1872 óta? Ezt aligha hiszi valaki. Oly országban, hol a hitelválság, az iparpangás, a rossz termű évek egymást váltják fel, ilyesmit fölteni nem lehet.

Igaz, hogy válságok közepette a takarékpénztári betétek mindenütt szaporodni szoktak, mert a tőkék az üzleti térről elvonatnak. E jelenség azonban ideiglenes szokott lenni, s mihelyt a közönségben kezd ébredezni a bizalom, a betétek és letétek ismét üzleti tőkévé válnak és visszakerülnek a forgalomba.

Nálunk nem így történt, mert a betétek folytonos szaporodását nem annyira a válságok, mint a magas kamat idézték elő.

Ha e magas kamatláb a tőkékre oly nagy vonzerőt gyakorolt, egyuttal neki kell tulajdonitanunk, a kamatlábnak még azontuli emelkedését, sőt nagy részben az uzsora elharapódzását is.

Mert, mihelyt a szolidnak elismert takarékpénztárak oly magas kamatot adtak betevőiknek, és ennek megfelelő drágasággal helyezték el a rájuk bízott betéteket; a 10—20%-i kamat általános lett s nem sokára 16-ra, 20%-ira szökött fel, sőt lelküismeretlen tőkepenzeseknél 25-re, 50%-ira is.

Nagyon természetes, hogy ily viszonyok közt, uzsorásnak lenni igen kényelmes és hálás dolog volt.

A nagy hitelnek örvendett kereskedők szintén e nemtelen üzérkedésre adták magukat. Kölesönt vettek az osztalék nemzeti banktól 4—5%-ira s kiadták 15%-ira. Így nőtt lassankint a kamatláb oly magasra, hogy ami kezdetben csak egyeseknek volt hátrányára, most az összes polgárság, sőt az állam hitelére is nyomasztólag hat.

Mily roppant különbség van e tekintetben a mi takarékpénztáraink és a művelt külföld hasonló pénzügyezetei közt!

A külföldi takarékpénztárak a törvény állandó felügyelete alatt állanak, mely folytonosan ellenőrzi őket, ha vajon megmaradnak-e természetes és bevallott határvonalaik közt.

Angliában 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$ %, Poroszországban 3 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ %, Belgiumban 3 $\frac{1}{2}$ %-i a takarékpénztárak kamatlába. Miért van ez így? Kérdik talán szives olvasóim. Azért, mert ott nem a nagy tőkék szerepelnek betétek ezime alatt, hanem az apró megtakarítások, s a betétek nem részesítetnek gazdag, fényűzetes kamatoztatásban, hanem csak azért láttatnak el kamattal, hogy a takarékoság némileg jutalmazva legyen.

Mikor, minő eszközökkel érjük el mi magyarok a mérsékeltbb kamatlábat? Közlebb elmondandjunk.

Egy korszerű eszme.

Pár nappal ezelőtt egyik jóbarátommal a tűz elleni biztosítási ügyekről beszélgetvén, midőn annak előnyeit és hátrányait fejtegettük, az én kedves barátom egy olyan eszmét pendített meg előttem, a melyt jónak láttam e lap t. olvasóival tüzetesen megismertetni.

Szükségesnek tartom előre becsátani, miszerint nem állítom, hogy ezen eszme egészen új, de mindenesetre olyan, a mely megérdemli, hogy közelebből megismerjük.

A tűz elleni biztosításokról lévén szó ő azt mondá: — „Valóban meg nem foghatom, hogy miért kell nekünk oly temérdek pénzt kiadnunk évenként a tűz elleni biztosításokra. — holott, ha Nyiregyháza város házbirtokosai egy egyetlen alakulmának és házaiknak éghető

részét felbecsültetnék, egy e ezérra megválasztandó bizottság által — s tűz esetén — a károsultnak — minden egyleti tag, az általa biztosított épülete becsértékének erejéig részlet aránylag járulna kára megtérítéséhez. — először sokkal kevesebbe kerülne a biztosítás. — másodsor sokkal hamarabb és igazságosabban lenne megtérítve a szerencsétlen fél kára, — és harmadsor, nem vándorolna ki évről évre városunkból annyi pénz, mint jelenleg, még pedig legtöbbször a külföldiek zsebébe.“

Bonnyon bárki bármít, de én ez eszmét igen helyesnek korszerűnek találom. Azonban elemeljük a dolgot.

Tegyük fel, hogy városunkban egy éven át nem biztosítanak többet 200 épületnél, — s ezeknek biztosítási értéke egyre másra, nem rug magasabbra ezer ezer frtnál, még így is 200,000 frt biztosítási összegtel fizetünk évenként biztosítási díjját és ha csak 10%-re tesszük is azt egyre másra, még is 20,000 frt vándorol ki ez uton városunkból s legalább 20 épület becsértékét lehetne ebből megtéríteni szerencsétlenség esetén.

Városunkban, hol 5—6 év alatt alig esik 20 épület a tűz martalékaúl, — hol 30 év alatt egyetlen nagyobb tüzeset volt, mely alkalommal 10 ház egy raktár és egy 2 keréngőzös malom égett el, — de még az ezen évben történt tűz kár sem haladta meg az általam számitási alapul vett 20 ezer forint, — hol a ritka esetek közé tartozik, hogy 1-nél több épület égjen le egy-egy esetenél, — hol a polgárság oly erélyesen dolgozik a tüztőlásoknál: hogy bátran lehet mindeniket egy egy tűzoltónak nevezni, azonfelül, hogy maga a biztosítási összeg polgáraink között maradna — legrosszabb esetben is mintegy 10—12 ezer frtot nyerhetőknek meg évenként.

Világosan láthatjuk ezekből, hogy e megpendített eszme egyike a legelőtre valóbb eszméknek, világos, hogy még ha évenként 10—15 ezer frtra menne is a tűzkár, még akkor is tetemes összeg maradna meg tisztanyereményként polgáraink zsebében, annyival is inkább, mert megvagyunk rólla győződve. — miszerint Nyiregyháza város lakossága, még a számitási alapul vett 20,000 frtnál is többet ad ki évenként biztosítási díjba.

Az 1848-at megelőző időkben már létezett Nyiregyházaán ilyen kölcsönös biztosítási szervezet, azon különbséggel: hogy akkor, e város minden házzal bíró lakossága kötelező volt évenként bizonyos összeget befizetni, a város által e ezérra külön kezelt pénz-tárba.

Az azon időben élt polgárok emlékezni fognak rá, mily üdvös eredményt voltak ezen intézkedéseknek, én azonban semmi kénszernek nem voltam s nem is leszek barátja soha. — s így az ily eljárást nem is helyeslem, hanem igen is az olyat: a mely szerint a polgárság önszántából, — saját érdekei előmozdítására egyesül, de nem azért sem, mert az említett kénszer különös biztosítási eljárás szerint mindenki kötelező volt előre egy bizonyos összeget fizetni, mely eljárást már azért is helytelen: mert vagy több vagy kevesebb fizettek így be a közös pénz-tárba, mint a mennyi

a szerenestlenség folytán előállott szükséglet fedezetére megkivántatik.

Az első esetben az egyesületi tagok volnának terhelve, a másodikban pedig, — a kár pontos megtéríthetése lenne akadályozva, míg a most tárgyalt eszme alapján, az egyleti tagok soha sem fizetnének többet, — mint a a már előállott tüztkár összeget, az általuk biztosított épületek becsértéke után eső száztólú szerint, vagy is:

Ha 100 polgár egy ilyen egyletté alakul — könnyebb megérthetős kedvéért vegyük, hogy mindenik polgárnak 1000 fura van felbecsülve épületének éghető része — ha már most az egyesültek valamelyikének háza leég fizet mindenik tag fejeként 10—10 frot, vagy is az 1000 ftból aránylag reá eső száztólú, magától következik, hogy ha az ő általa biztosított épület becsértéke több, vagy kevesebb: azon arányban több vagy kevesebb járulék is a melyet fizetni tartozik.

Jelenleg felhozunk ezen eszme tovább fejtegetéséül, azon reményben ringatván magunkat, hogy e valóban életrevaló eszme tárgyilagoss megbeszéléséhez többen hozzá fognak szállani polgártársaiuk közzül és nem hagyják elaludni azt, de sőt, mint olyat, mely komoly figyelmet érdemel, figyelemmel kísérik s ha jó, létesítjük, ha pedig rossz, eldobjuk

Ea szerintem üdvös, észszerű és szükséges. Azonban halljuk a más véleményét!

Gávy Sándor.

Megyei élet

Szabolcsmegye f. évi február hó 3-án rendes bizottsági gyűlést tartott következő tárgysorozattal:

1. Alispáni időszi jelentés.
2. Miniszteri leirat Gróf Vay Ádámnak főispáni méltóságától lett felmentése tárgyában s ezzel kapcsolatosan Gróf Vay Ádám volt főispánnak e megye községéhez intézett bucsu irata.
3. A Szabolcs megyei és Nyiregyházi takarékpénztár és az ipar bank kérvénye az árva és egyéb közpénzek elhelyezése tárgyában.
4. Miniszteri leirat a költség előirányzatban felvett tűzifa szükséglet tárgyában.
5. Ugyanaz a területi változások alapján a kataszteri becső járásokba bizottsági tagok választása iránt.
6. Ugyanaz a es. kir. katonai intézet által készített térképek megszerzése iránt.
7. Ugyanaz az italmérsi regale jog tárgyában.
8. Ugyanaz Gróf Dessewffy Gyula és Dessewffy Ottó s a megye között a Nyiregyház-debreceeni országúton a fővényesnél lévő hid fenntartása tárgyában fentirog kérdésben.
9. Ugyanaz az 1876 évi XIV t. cz. életbeléptetése iránt.

A SZELLŐ ÉS A VIRÁG.

Járt a szellő a virághoz
S kérte szépen, hogy szeresse.
„Hón szeretlek; szeress te is!
Ézt susogta minden este.

De a virág már szeretett;
Szerette a meleg szélét,
Hiában epedt a szellő
Szerelemért, mire úgy várt.

Miért nem?! A sugár meleg;
Meleg fény kell a virágnak;
A szellőtől szép lombjai
Egymásután lehullnának!

Nem esüngött többé a szellő
A virágon nappal, éjjel, . . .
Elszállt a puszta ájra, hogy
Virágok közt ne is éljen.

Csak midőn a fényes égről
A nap a tengerbe hágott,
Kérd szellő a virágtól:
„Van-e, van-e boldogságod?!”

10. Ugyanaz a központi tisztí szolgáló személyzet részére kert fizetés felemelése tárgyában.

11. Ugyanaz az adó végrehajtására szolgáló segéd ezimen felveendő egének iránt hozott határozat érvénytelenítése tárgyában.

12. Ugyanaz két díjnek felvétele iránt.

13. Ugyanaz a megyei ellenőr által leteendő biztosíték és a székhelynek Nyiregyházra lett áthelyezésével felmerült költségek tárgyában.

14. 1876 évi II. X, XIX, XXI, XXIX, XXX, XXXII, XXXVI, XXXVIII, XXXIX, XL, XLII, XLIV, LI, LVI, LVII, LVIII, szentesített törvényezik.

15. Igazoló választmányi jelentése az ujabban választott bizottsági tagok megválasztása tárgyában.

16. Beregmege törvényszékének megkeresése Eszeny Szalóka Agtelek községének a Beregmegei kir. törvényszékhez leendő esatolása iránt.

17. Megyei főmérnök jelentése az 1876 évi közmunka erő felosztása tárgyában.

18. Főutibiztos jelentése az 1877-ik évben leszolgált természetbeni közmunkákról

19. szolgabírói jelentések a közorvosok fizetésének megállapítása tárgyában.

20. Kállay Ferenc főszámvévo jelentése Mándok község 1876 évi költség előirányzata tárgyában.

21. Ugyanaz Gyulához T. Kenéz, Szakoly Biri K.-Kálló T. Páleza, Ór Ladány, Órmező, Kis-Várda, Berenes, Pátróha, Gégeny, F. Litke, Komoró, Kékese, Kanyár, Ontelek Napkor, Balkány Gáva, Piricse, Beszterevi Tura, Sényó Bogáth, Ny. Lugos Keék, V. Megyer Rád Timár Bij községek 1874, Szakoly 1872, K.-Kálló 1867 $\frac{2}{3}$, Biri 1870 $\frac{1}{4}$, 1872, 1873, 1874, T. Esztár, Lök, Pászab 1871, 1871, Ó és Új Veszellő, Kenyizlő, Visk, Zalkod 1876 évi költség előirányzatok tárgyában.

22. Ugyanaz Szt. Gy. Ábrány 1877 évi költség elő irányzata tárgyában.

23. Ugyanaz Kemeese község előirányzata tárgyában.

24. Ugyanaz Rakamag község 1877 évi költség előirányzata tárgyában.

25. Ugyanaz Dombbrád község 1872, 1874, 1877. évi költség előirányzata tárgyában.

26. Ugyanaz Ujfehértő község 1877 évi költség előirányzata tárgyában.

27. Oros község 1877 évi költség előirányzata tárgyában.

28. Lövő, Lövő-Petri, Kis és Nagy-Bakta községek 1877 évi költség előirányzata tárgyában.

29. Polgár községének 1859/60 1876 év végéig megvizsgált községi számadása tárgyában.

30. Ugyanaz Levelek és Magy községnek 1871-től 1875 év végéig bezárólag megvizsgált számadása tárgyában.

31. A gazdasági egyesület jelentése a m. kir. belügyminiszternek leirata alapján a fels. dohányos és birtokos között létező viszony tárgyában.

32. Rázó Gyula szolgabíró kérvénye szolgálatáról leendő — bizonyítvány kiadása iránt.

33. Kemeese község kérvénye a husmérés szabályozása tárgyában

34. Oros község kérvénye a hus mérés szabályozása tárgyában.

35. Pazony község kérvénye a husmérés szabályozása iránt.

36. Ujfehértő község kérvénye egy másod jegyzői állomás rendszeresítése iránt.

37. Gránát István s érdek társai kérvénye T. Dob községben megejtett bírói választás megsemmisítése iránt.

38. Fried László thassi lakos kérvénye a már megvizsgált számadásoknak újbóli megvizsgálata iránt.

39. Halász község kérvénye a 1897 1898 1869 évi hátrányban levő közmunka elengedése iránt.

40. Braun Fülöp járási orvos kérvénye a szülésznői állomások beszüntetése tárgyában.

41. Ugyanaz az egészségi körök megváltoztatása iránt.

42. Aesád község kérvénye néhai Eördög Péter által hagyományozott 150 köbél gabona kezelése tárgyában alkotott szabály megerősítése iránt.

43. Dombbrád község előjáróinak kérvénye a nap díjak felemelése iránt.

44. Több községek kérvénye a természetbeni 1877 1878 közmunkáknak a tiszai töltségnél leendő leszolgálása iránt. *)

Szerény hangok a házi érdekében.

(Folytatás.)

Legutóbbi két számunkban tárgyhalmaz miatt nem folytathattuk ezen értekezésünket, most azonban ismét tért szorítottunk annak s a t. olvasó közönség becses figyelmébe bátrak vagyunk ajánlani.

Lapunk 3-ik számában szakítottuk fölbe ezen közleményünket, melyben a gyümölcs és hus hordó kosarakat említettük fel, mint egyik házi ipar czikket, mint ilyet harmadik helyen ajánljuk a szemét hordásra használni szokott vessző kosarak készítését. Ugyanacsak fűzfa vesszőkből is lehetne készíteni ruha kosarakat, bölcöket, szénahordó kosarakat, mely czikkekből igen nagy készletet használunk el csak egy éven át is.

Negyedik helyen, — mint egyik igen hasznos házi ipar czikket, — a szalma kalap készítését ajánljuk olvasóink becses figyelmébe. Ezen házi ipar termék készítése alföldön lakó

*) A gyűlés mikénti lefolyását s annak a n. é. közönséget közelebbről érdeklő határozatait — lapunk szük tere miatt csak jövő számunkban hozhatjuk.

Szerk.

De amint a nyári hő nap
Egymásután ment és haladt.
A virág mindinkább fogott
Az égető sugár alatt.

Látva ezt a csalfa sugár,
Többé nem szállt le a földre;
Ködfátyolba tűnt, hogy arezát
A virág elől elfodje.

Jött később a szellő busan;
Nézett fájón a virágra.
Rezkedett a virág tőle. —
Félt, hogy bűnt szemrehányja.

Am a szellő nem tevő azt,
Mert szerette a virágot;
Fölszólított rohant tovább:
Hogy feledje amit látott.

Megtörve szolt most a virág:
„Várj, megyek én is unárad.”
S vitte bokron és völgyön át
Mindkettőt a gyors bubánat.

Rá ismersz-e halovány nő!
Egykor piros, bájos lányka!
É szomorú történetben:
A szellőre s a virágra?!

Kmethy

A farsang végén.

A farsang örömei lezajlottak; vissza csak az elhullott remények tört szálai maradtak. A leányos apák két kézzel dörszölik szemüket s tapogatják zsebeiket. A farsangon tul vannak ugyan, — de a leányok mind nyakukon maradtak.

Minden iparkodás, küzdés füstbe ment. Pedig mintha most is látán Pillejek házánál azt az iszonyú készülődést, amit egyik-másik bál előtt kifejtettek.

Az öreg Pillejt bőkezűleg megáldotta az ég; van neki egy tuczat felnőtt leánya. A legidősebb Brinza kisasszony, most gázolja a 40-dik élet; valóságos kiszolgált veteránja a báloknak. A mult heten volt a háromszáznegyedik bálban Furfangos egy teremtes; nagyon ért a szédítéshez; de azért legelőször mindig ő maga szédül el. Minden táncvizigalomba azon elhatározással lép, hogy török-szakad, férjet szerez magának. E terve azonban az idén sem sikerült. Azért nem esüggéd; „ami halad, nem marad”, — gondolja magában; miért is a világról el nem maradna egy kurta komédiából is; ő még ma is virulón ifju. Igaz, hogy a rózsákat az illatszerezs-kereskedésekben szedi; de azért ott pulnak arézán. Ez az oka, hogy legfiatalabb nővére Jolánka kisasszony még most is félszázig érő szoknyát hord, és 12 éves-ként szerepel a salonokban; noha III. Napoleon bukása napján töltötte be életének 20-ik évét.

népünk közt már eddig is szép sikerrel gyakoroltatik. — nagyon érdekes volna tudni, hogy egy olyan városban mint H.Nánás. — ahol szorgalommal készítik ezen ipar czikket, — mennyit jövedelmez az évenként, hiszik, hogy szép összeg gyűl be utána. Ezen ipar czikk készítése annál előnyösebb: mert annak készítését oly időben lehet végezni, a midőn egyébbel ugy sem foglalkozhatunk. Különösen felhasználhatnák falusi népünk a hosszú téli estéket ezen házi ipar előállítására.

Ötödik helyen ajánlhatjuk mint igen jövedelmező hazai ipart a fonást, és szövészetet. Erre sokan azt fogják mondani, hogy hiszen azt most is gyakorolja népünk. De nem addig van ám az, mert népünk igaz hogy sző és fon, de csak annyit, a mennyire szükségére van, azon kívül nem igen terjed tovább a gondja, sőt készítményeik is oly kezdetlegesekek, hogy azok egyáltalán nem állják ki a versenyt a hazánk felvidéki lakosainak készítményeivel.

Mány Péternek *)

A czepléki küldöttség megérkezésekor a Hungáriában tartott társas-ebéd alkalmával mondott beszéde.

Szent ihlettel, szent érzelemmel szólalak meg, okot adván erre Simonyi Ernő t. képviselő ur által kifejtett előadás, miszerint: Kossuth Lajos semmi más nem akadályozza hazajövetelében, csak is önkaratát.

Midőn a czepléki legnemesb indulatból származott utazásuk tetté vált, belátták azt hogy ezen Mészáros Lázárként köfciznak nevezhető alkotmányosdi állapotban csak azon Kossuth Lajos segíthet, ki Magyarországon Magyar, Német, Tót, Törökországban Török, Angliában angol, Amerikában amerikai angol nyelven tolmácsoló az „Egalité, Liberté, Fraternité“ — alapelveit, hol őt Amerika Capitóliumában az államtitkár válaszában magyar Washingtonnak keresztelék, és hol közbetveleg legyen mondva Zágonyi Károly ezredes a magyar névnek örök emléket s dícsőséget szerzett, mert a délektől az ő vezérével alatt elfoglalt vár, most is örök időkre „Fort Zágony“-nak kereszteltetett. — Atjövén Kossuth Marsaillenben francia nyelven, Olaszországban olasz nyelven oly elragadó ékes szózással hirdeté a szabadság ígét, mely őt örökre a világ legnagyobb szónokának lenni bizonyítja.

Azonban ezen Kossuth Lajost e szegény haza nem bírhatja, mert az osztrák politika sikamlós meredélyén csuszálko Deák Tiszák alatt ő neki elhatározott szándéka Magyarországra nem jönni. De hogy és hova is jönné ő, ki 14 millió népek nyelv s vallás különbség nélkül szabad földet, s tulajdant adott, de magának semmit fen nem tartott.

*) E beszédet egyik fővárosi tudósítónk szives leközlése folytán közöljük, különös figyelemre méltó részét képezi, a végén tett két indítvány.

Szerk.

Az öreg Pilley ezek folytán nyugodt következetességgel lát a báli kellékek beszerzéséhez, vagy is minden farsang elején előleget vesz fel az 1879-ik évi repeze termésre; és Brinza nagysám igéző angvallá varázsolja át magát. — Farsang után az öreg ur dörög, Brinza nagysám egyet üt legyezőjével bal kesőjébe s keserű mosolyfal mondja: lesz még farsang papa! majd jöjöré:

Pillantsunk vissza egy lezajlott bál folyamára.

Harsog a quadrille, „rendez-vous!“ hangzik az „arrangeur“ kiáltása. Kakukty Eurimedon halálveretjékek közt nyújtja jobb kezét hitelezőjének, kit iszonyu rémületére most felezett fel a tánczolók phalanxában.

A tánczoló mögött egy parlagi urfi fészeg. Ő a conservativissusm előnumiája, kit semmiféle korszellem nem képes kibuztatni pitykés Hunyady-dolmányából. Látszik is rajta, hogy a salón nem az ő légköre. Ha egyet lép már egy sáplepnek vége; ha fejéhez talál nyulni, fölemelt kezeivel; ha madame orrát üti fel, vagy limonádés pohár zulan a sikos talajra; ha leül, biztos, hogy egy virágcsokort az agyon. Végre megunja a sok boszankodást, s egy magánosan üldögélő nagysám előtt megáll s elkezdő mulattatni következőleg:

— Ebadta! milyén ezudar idő van oda-kint.

— Igen. Vagy igen?

— Igenis.

Kettős indítványom ezeknél fogva ezekben körvonalozom: I. A czepléki leendő képviselője kéreksek föl, e meeting vagy club czímre alatti disz ebéd 33 tagu rendezői által, hogy Simonyi Ernő ur szerint Kossuth csak is az országgyűlés felhívása folytán jöhetvén esak, megzagon meg a legmagassabb forumig mindent, hogy Kossuth hazá jöven, itt semmi politialis Secaturáknak kiteve ne legyen. 2. B. Baldácsy Antal ur kéreksek föl, azon 33 tagu bizottság által, hogy ő ki Bösözörményi Lászlóval alapította a 48-as pártorganumát a „MagyarUjság“-ot ki legujjában is 12000 hold földet adott népevelési czölokra, adjon nagy birtokaiból egyet Kossuth Lajosnak, hol nyugodtan élhessen, s hajthassa le mint tulajdonán fejét.

Ezen két indítványom kérem figyelembe venni.

Mi ujság itthon.

Az anyagi gondok lévén a szellemi erő és munka képesség megölő betűi, ne-hogy a lapot illető anyagi gondok benító hatással legyenek szellemi foglalkozásunkra, de meg azon okból is; hogy a lap fenállása — s a nyomtatandó példányok mennyisége iránt is tájékozhatassuk magunkat, — tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt közönséget: sziveskedjenek az előfizetési díjjakat mielőbb beküldeni kiadói-vatalunkhoz. — Alkalmat vesztünk magunknak egyuttal felhívni barátainkat és ösmerőseinket, sziveskedjenek bennünket, e nehé, de ugy megyünk mint városunk közügyeinek érdekében szükséges vállalatunkban, az anyagi téren pedig beces dolgozataikkal, támogatni, hogy nehéz feladatunknak ugy felelhessünk meg: miszerint lapunk nélkülözhetetlen kellékké válják minden polgár házában. Teljes tisztelettel a „Nyiregyháza“ szerkesztő-sége és kiadó hivatala.

Lapunkat, a néptanító urak számára fél áron adjuk, a mit is czeplél, ismételve beces figyelmökbe ajánlunk.

Köszönetnyilvánítás. A nagy-kállói ref. egyház előjárósága temploma belsejének rendezéséhez akarván kezdeni, a költségek fedeztetésére végett egy jótékony célu bált rendezett f. évi január 28-án, a megyeház nagy termében. A kiadásokon felül tiszta jövedelme volt az egyháznak e mulatságból 224 f. 69 kr. Bemeneti díjakon felülfizettek: Deák Ferencz I. f. Jantó Lajos kir. járásbíró I. f. Szász Dániel zászlóalj parancsnok I. f. Schurina István kir. főreáliskolai igazgató I. f. Grósz

— Igen.
— Nagyon esik az eső. Tudja-e a kis-asszony, miért esik az eső?
— Nem.
— Hát azért, mert nem jöhet le lábtón.
— Nem. Vagy nem?
— Nem. Hát maga miért nem tánczol?
— Gyöngyökdem. És ön?
— Az istennyilának van keve ugrálni, mikor olyan nagy veszteség ért. Képzelve csak a kisasszony: hetven birkám megdöglött.

— Igen?
— Igen ám. Hát csakugyan nem akar tánczolni?

— Igenis nem.
— Alászoigája; isten áldja meg.

Parlagi ur szabadulni akar a esillogó pokolból; de a vixolt padlón megcsuszlik, orra bukik s fészes magyar nadrága hátul kireped. Megfogadja, hogy többé soha sem megy bálba.

Brinza nagysám ott üldögél, egyik pam-lagon; barátóinak azt újságolja, hogy kénytelen nem tánczolni, mert migrainje van; — de szemével sóvárogva kémlelődik a deli ifjak sorain. . . .

Most egy barna ifju közeledik felé.

— Köszönöm, már foglalkozva vagyok; majd inkább a esárdásra, kiált messziről Brinza nagysám.

— Bocsánatot kérek; csak kérdezni jöttem, hogy hova távozott az a kékruhás hölgy, aki az imént nagyánád közelében ült?

Lajos I. f. Deák Juliánna I. f. Simáskó Ven-czel postamester I. f. Kalmár Gedeon I. f. Kocogh Ferencz köz és váltó ügyvéd I. f. Göröm-bei Péter ref. lelkész I. f.; összesen — 10 f. Utólagosan küldtek hozzánk ez alkalomból az elől megirt szent czölrá: Appel Sándor 2 f. Hvezda Károly gyógyszerész 2 f. Berethegy János takarékpénztári titkár I. f. Gyüre Ist-ván kórházi gondnok I. f. Madarász Gusztáv tanár I. f. Szakási József 2 f. Holló Károly városi főjegyző I. f., Klínesek realisk. tanár I. f. Dr. Roib Mihály honvéd-orvos I. db. I f. 10 tallér; Meskó Elek 1 f. összesen 12 f. és egy db tallér. Midőn e kegyes adományokat nyilvánosan nyugtázzuk s azokért az egyház előjárósága nevében köszönetünket nyilvánít-juk, egyszersmind elmulasztatlan kötelesség-ünknek tartjuk hálás köszönetünket kifejezni tek. Bónis Barabás megyei kormányzó alispán ur iránt is azon kegyességéért, hogy a megye-ház nagy természet, a szent célt tekintve, a bál megtartása végett, tánczteremül átengedte. Kelt N.-Kállón 1877 január 30. Borsi Bálint egy. főgondnok Görömbei Péter ref. lelkész.

□ Képviselői gyűlés tartatott f. hó 1-ső napján az új városiáras helyiség termében, melynek határozatairól térszűke miatt csak a jövő számban értesíthetjük a t. közönséget.

(G) Van szerencsénk értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy Floeg el A. hely-beli könyv kereskedő ur, szives volt elvállalni a lapunkat illető előfizetések és hirdetések felvételét, ebből kifolyólag ezzel kijelentjük, hogy ő a lapunkat illető, előfizetéseket és hirdetési díjakat felveteti s azokat érvényesen nyugtáztatja. Flögel A. ur könyv kereske-dése a megyeház északi sarkán van. A „Nyiregyháza“ szerkesztősége és kiadó hivatala.

(B) Földmívelő társas köre. E czim alatt Nyiregyházaan egy egylet létesítésén fáradozik több földmívelő polgártársunk. Ezen egy-letnek az lenne czélja; hogy egy arra alkalmas helyen — hetenkint 3 or. u. m. Szerdán, Szomb-aton és Vasarnap, társas összejöveteleket tart-sanak földmívelő polgártársaink, a hol is, szer-zet tapasztalataikat egymással kölcsönösen meg ismertetik, lapokat olvasgatnának, a piaci ár emelkedés, vagy esetleg apadás felől egymást értesítenék s különösen felvilágosítanák, az eladó termények eladását illetőleg kölcsönös megállapo-dás létesítésének magok között. — a város ér-deklő közügyeket szemmel kísérnék s némely fontosabb ügy mikénti megoldását illetőleg előre értekezének, és az igt. közmegegyezésé folytán létre jött nézeteiknek mint testület nyoma-tékot adhasanak s igt. hathatós befolyást gya-korolhassanak a város közügyeire. Mi ez eszme kivételéhez csak sikert kívánhatunk a derék kezdeményzőknek, minden oly mozzanatt, mely a közművelődést előbbre segíti élénk rokonszen-vünkre és csekély erőnkhez mért pártfogásunkra számolhat. E nemes cél pedig kétszeresen meg-érvényesül, ha az előző közvilágosítási, má-sodsor a közügyek iránti érdeklődés szempont-jából. Előre tehát tisztelt földmívelő polgártár-

— Nem szolgálhatok; tánczoltam; épen e perczben ültem le. Oh én sokat tánczoltam. Nemde ön is eljártad? pihenjen meg kissé mellettem.

— Köszönöm, nem vagyok fáradt.

Brinza nagysám erőszakkal felültezi az ifjut.

— Nézze ön, nem kuszlódtak össze fúrteim a keringőben?

— Nem. Oh önnek remek fúrtei vannak.
— Nemde? Ön az ezredik ifju, aki hasonló véleményben van fúrteimről.

Ezzel Brinza nagysám levág egy fúrtót hajából vagyis chignonjából.

Az ifju megcsókolja a kezét, és tova iramodik.

A papa csakhamar ott terem és érdekkel tudakozódik az ifju emberről.

— Belém van bolondulva, papa!

— És te mit tettél vele?

— Visszautasítottam.

— Már kétszázalt bantál igt.

— Bizonyosan főbe lövi magát.

— De édes leányom, ha te igt. bász el imádóddal, én bátran felvehetem az előleget a jövő számbeli repezetermésemre.

Hja! ilyen a farsang.

sak, csoportosuljanak öök mentül tömegesebben ez fűdös eszme megvalósítása érdekében, mi tetleg is részt veszünk az öök által kitűzött nemes cél előmozdításában. Egy polgár

(F) **Ajánkozás.** Egy 16 éves 3 gimnázialis osztályt végzett jó családból való ifjú óhajana valamely kereskedésbe gyakornokul felvétetni. Bővebb felvilágosítást ad e lapok szerkesztősege.

(B) **Város legyen e vagy nagy község?** E kérdés felett igen heves vita foly egy idő óta az „Esztergom” című lap hasábjain, és ugyancsak hogy azon párt vagy mely a nagy községgé leendő át alakulást akarja. E kérdést azért vetettük fel, hogy mi is egy kérdést közzé tartsunk t. i. Nem jó volna-e Nyíregyháza városának is „nagyközség”-gé át alakulni? miután ez által mint egy 30-40 ezer forintot megtakaríthatnánk, de meg azért is mert miután már a megye székhelye s vele a megyei árva szék is itt van a jelenlegi hivatali állásokból még így is feleslegessé vált egy néhány.

Mindenféle a hazából és a Nagyvilágból.

— **Ritka önfeladózás.** A párisi állatkert medvebarlangja körül bámszokdott egy dajka és karján kis gyermekét tartva. Nem tudni, a fenovadák-e, vagy valamely egyenruhás szép-tető kötek le a leány figyelmét annyira, hogy a kis gyermeket elejté s az egyenesen az alant tátongató mintegy két ólvi mély barlang fenekére zuhant. Vérfagyulós sikoltás tölté be a levegőt, sokan elfordultak, hogy ne lássák a kis fiú irtozatos végét. A barlangban lakó két jegesmedve szaglálódva közelített a gyermekhez, azonban az emberek lármájára megállottak és nem merték bántani. Így telt el egy pár perc, midőn a lárna csilapult és a fenovadák fogaikat esatogattva ismét a gyermek felé cammogtak. E pillanatban egy ember törte át magát a tömege, derekára kötelet hurkol és felhívja a bámulókat, hogy tartsák azt erősen, ő maga pedig bátor elszántsággal boesátkozok a mélységbe. Kétszeres aggodalom tartá most remegésben a közönséget, de az aggodalmuk csakhamar örömmé változott, mert a meglepett maczkók újra megálltak véres szándékú utjokban. A bátor férfinak elég ideje maradt fölrugadni az alélt gyermeket, s a másik pillanatban már mindkettőt erős karok emelték fölfelé. A medvék erre dühösen ugrottak elő, de már nem voltak többé veszélyesek, nem érhetvén el a gyermeket és megmentőjét, kinek még csak nevést sem tudják, mert nemes tette után anyai hirtelen jött, oly hirtelen eltávozott. Külsője után itélve hihetőleg munkás volt.

— **A leggyorsabb vonatok.** Ezek már csakugyan „villám-vonatok” lesznek, amint őket nevezik. Páris és Marseille között a kiállítás alkalmából most még munkában levő, új alakú, sokkal magasabb s nagyobb kerékű gőzmozdonyok fognak használni. Ezek úgy vannak tervezve, hogy óránként 200 kilométernyi (26 mérföldnyi) utat megtesznek s így Marseillétől Párisig az eddig 16 órai utat 9—10 óra alatt bejárják.

— **A magyar ifjuság küldöttsége** konstantinápolyi időzéséről, Lukács Gyula az „Egyetértés”-ben a következő mozzanatokat írja le: Az ebéd, melyen számos konstantinápolyi patriusz vett részt föltöte fényes volt. Itt láttam, mily tiszteletben tartják a hercegeket, kik különben benn, a katonai intézetben vannak elhelyezve, s egyáltalán nincsenek kényesen nevelve. A felköszöntések sorát Szemere nyitotta meg. Ebéd után beszélgetés közben átadták a magyar akadémia számára egy esinos kiállítású lábában a katonai akadémia kiadmányait díszkötésben. Egyáltalán más könyveket is kapunk az akadémia számára, sőt azon határozott ígéretet nyertem, hogy egyik itteni állatkert a szétoztása esetén a budapesti állatkert a legszébb példányokra számíthat. Haza utazásunk alkalmával az egész főútes ablakai megteltek kíváncsiakkal, kik rokonszenvesen üdvözölték az ifjuság küldötteit. Most a küldöttség több tagja azon kápolnába sietett, hol II. Rákóczy Ferenc és Zrinyi Ilona hamvai nyugszanak. Az előbbinek a padozatba, utóbbinak a falba van márvány lap helyezve. A gvardián nemcsak hogy szívesen megmutogatta a kívánt helyet, de ott időzésünk alatt a templom gyer-

tyát is meggyújtotta. A küldöttség szemei könyekkel teltek meg meghatborultak amárvány lapra, hol Lukács Gyula egy nemzeti szalaggal díszített babér-koszorút tett a hős sírjára. Rákóczy sírjától a municipium által rendezett ebéd és bála kellett hajtattunk. A municipális épület esinosan volt ezalkalmmal földiszítve. Egy külön folyosó volt hozzá építve, a lépcsőzet déli növényekkel turakva. Főnn a szultán zenekara játszott a Rákóczy. Hunyadi s Kossuth indulókat, 15 év óta első eset, hogy a konstantinápolyiak s zenekart hallhatják. Az ebédén számos kitűnő volt jelen. Konstantinápoly. jan. 22. Csak ma reggel talált otthon minket Abdul-Kerim basa, kimár vagy háromszor kereste a küldöttséget. Egy fél óráig tartó beszélgetés után arszképét ajándékozta a küldöttség tagjainak. Ezután még néhány deputátot kellett fogadnunk, mely után a küldöttség a tánczó derviseket tekintette meg, a küldöttség vezetője pedig Szűcsessel a bucusi látogatásokat tette meg, Abdul-Kerim és Redif basa serakirtól vettünk először busut utóljára maradtak Mihád és Edhem basák hol némi politikai beszélgetés után tudunkra adták, hogy a küldöttség tagjai a Medsidje rendet kapják, melyet nem tekintünk egyébként, mint kedves „emléknek.” Ezen kívül a szultán egy-egy dísz-karddal ajándékozott meg minket. Este ismét mi adunk ebédet. Ebéd után, a küldöttség tiszteletére rendezett „Sylustria ostroma” című kitűnő török drámat tekintettük meg. Már belépésünkkor óvázeiokkal fogadtak a nézőtér szufalásig ellepő közönség. A színház belseje fényesen volt díszítve, a függöny fölött a felirat „Eljen a magyar, a török ivadék hős testvére.” Az előadás alatt többször megújultak az óvázei, mely később Mihád s az alkalmán st. élet-tésére mentek át, végül: „vesszen az ellen” kiáltások hallatszottak. A darab végén az igazgató üdvözlé az ifjusági küldöttséget.

— **Felhívás.** A következő sorokat vettük: Az 1848—49-iki magyar katonai honvéderendrend nagy keresztjének csillag jelvényét, melyet Bem tábornok Nagyszében bevetele alkalmából kapott s holtáig viselt, a rend nagymestere, Kossuth Lajos nagy hazánkfia a Cserey Jánosé asszonyság által alapított „Háromszéki muzeumnak” ajándékozta és rendeltetési helyére juttatandó Orbáé Balázs országgyűlési képviselő urnak megküldött. Nevezett képviselő ur látva és tudva az 1848—9-iki honvédség rokkantjainak szomorú helyzetét, és a számukra alapított „Honvéd menház” szorult anyagi helyzetét, mielőtt az érdemrendet rendeltetési helyére eljuttatná, azt a menház bizottság elnöke Fildvári Albert alezredes ur kezébe azon hazafias kíváncsággal adta át, hogy ezen magyar katonai érdemrend nagykeresztjének csillag jelvénye — mint unicum — a fővárosban kiállítván, ezen kiállítás jövedelme a rokkant honvédek menházra javára fordíttassék. — A menházbizottság teljes készséggel méltányolva a valóban hazafias ajánlatot, megragadja az alkalmat a rokkant honvédek sorsán ez uton is segíteni, és e végből az újvilág-utca, „arany-sas”-vendéglő 1. sz. szobájában kiállítás rendez. A kiállítás tárgyai lesznek: 1. Az 1848—9-iki magyar katonai érdemrend nagykeresztjének azon egyetlen csillagjelvénye, melyet Bem tábornok Nagy-Szebeni bevetele alkalmából kapván, holtáig viselt és holtá után a török kormány a rend volt nagymesterének, Kossuth Lajosnak visszaküldött, ki által a háromszéki muzeumnak ajándékozott. 2. A Posner Károly Lajos ur által készített és az 1848—9-iki rokkant honvédek menházra részére ajándékozott „arany-könyv”, melyben a menház bizottsága a rokkant honvédek részére a d a k o z ó h a z a f i a k és honleányok neveit híven bejegyezték, az utókor-nak egy bár szerény, de maradó emléket fog átadni, a mennyiben az aranykönyv menházban ápolott rokkantok neveivel együtt az utolsó ápolott kihaltával a magyar nemzeti muzeum tulajdonába megy át. Teljes bizalommal fordulunk tehát a főváros nagy érdemű közönségéhez, hogy szerény kiállításunkat jó akaró figyelmére méltatván, a szent ezek: az 1848/9 rokkant honvédek ápolása érdekében tömeges látogatásával szerencsésülte. Belépti díj 10 kr. felül fizetések hálás köszönettel fogadtatnak. A nevezett tárgyak február 10-étől három napon át délelőtt 10 órától délutáni 5 óráig láthatók. Budapest 1877 febr. 8. A menház bizottság.

— **Kigyó-eső.** Az egyiptomi tizesapások egyikere emlékeztek az a hír, melyet Észak-Amerikából jelentenek s mely szerint Memphis városában a Tennessee-államban a januári vihar alkalmával tömördek számu kigyó bullott alá a felhőkéből. A kigyók hossza 12—18 hüvely. A „New York Herald” szerint a déli államoknak egyikéből béka-esőt, egy másiktól hal-esőt jelentenek. Bármennyire amerikai humbergenemek látszanak is a hírek, meg van a természetes magyarázatuk azokban az amerikai borzasztó viharokban, melyek néha egész darab tengert felkapnak a levegőbe s mérföldekig elsodorják és a vízfelőre-ekben, melyek a tenger, a tavak vagy a posványok vizeit mindentől felszivják a felhőbe s elsodorják messzire.

— **Csernajeff** és a sz. György káptalan. Sz. Péterről távirják febr. 6-áról. A sz. György-rend lovagjainak káptalana felszólította Csernajeft, hogy a lapok támadásai ellen védeje magát s a moszkvai szláv bizottság által követelt számadásokat mielőbb tegye meg, ellenkező esetben a káptalan kénytelen volna a cártól a rendbírótság egybehívását kérel-

— **Egy hollyó** fejedelem. Miután a világ melyben a don Carlos királysága volt, elvesztett, tehát ő, mint annak egy meteoora hollyong most égi testtől égi tetszhez e földön, mily végre meg nem ragad valahol. Egyszer híre járt, hogy a török hadseregbe fog belépni, később azonban Bukarestben jelent meg hol talán az oláh hadseregbe akart belépni. A mint láttuk, szívesen látták és jól tartották, de hihetőleg ott is megköszönték neki a kegyes jóakarot, mert most meg már az orosz fő-hadizárláson van, ahol ismét nagy pradákból részesül. Különbben nem is kívánhatunk az oroszoknak nagyobb szerencsét, mint azt, hogy don Carlos urat tartsa meg magának.

— **Leugrás** a Vendome-szoborról. E hó 4-én rámitó sikoltás metszette át a levegőt a Vendome-oszlop mellett Párisban: a magasból egy fekete tömeg hullott alá, mely a talpazaton szétzútván, élettelenül esett a kövezetre. Megvizsgálták s még lehelt a leugrott nő, miért is kórházba vitték, hol néhány ránkás után hullává lett. A nő előkelő, fekete ruhában volt, mintegy 25 éves, de felismerése nem sikerült.

— **Párisi** divatjelentés. A mi uralkodik, az a béli divat. E felett pedig a finom izlés uralkodik. Az izlés hozta magával, hogy a ruházott, kiválólag virágok s tetszetős színvegyék jellemzi. Nagyon felkapták az ugynevezett „princette”-ruhát, s kedvelté lett a kabátfelsőben a pávafrak. — A mi azonban meglepő, általános divat lón, olyszínházi látesöveket hordani, melyek gazdag arany átfogattal vannak ellatva, vagy gyémánttal s drágakövekkel vannak kirakva. Az ujjakról és a nyakról tehát a baloldalra vándorolt az ékszerdíszítés.

Hasznos tudnivaló.

Pályázati hirdetmény. Nyír-Bátor városában a jegyzői állomást mely szabad lakás, kerttel, 12 hold szántó föld, 6 öl tűsi fa, 25 font gyergya, 6 szekér széna s 700 frt. kész pénz (melyből segéd jegyzőt köteles tartani) évi javadalommal van össze kötve, meg ürrőlven. pályázat nyitattik, ennek az 1871 évi XVIII t. cz. értelmében betöltésére határnapul folyó év március hó 14-kének d. e. 9 órája a városházaoh kik tüzetik. A pályázni kívánók kellelleg felszerelt kérvényeiket mártius hó 13-ig a Nyír-Bátóri alsójárás szol.bírói hivatalhoz beadni elnemulassák: Nyíregyháza 1877. febr. 6 án Bóniz Barnabás alispán.

MIKECZ JÓZSEF

felelős szerkesztő és kiadó.

Hirdetés.

300 drb lábón álló akácfa — vastagságra a vágatni szokott „Varga” fához hasonló — több óeska épületfák és 1000 drb jöminőségű cserép zsidány, igen jutányos áron eladó. A feltételek iránt felvilágosítást ad a „Nyíregyháza” szerkesztősege.